

דף ק"ה

מנחת סולם מיוחדת בכך שאין לה שם לוואי
למדנו במשנה, שלרבי יהודה המתנדב מנחה
סתם, מביא מנחת הסולת, שהיא מיוחדת

שבמנחות. ומביאה הגמרא ששנינו בברייתא, הטעם שמביא מנחת סלת,
כיון שהכתוב פתח בו תחלה. שואלת הגמרא, אם כן ייצא שגם במקרים
אחרים נאמר כן. כגון: 'הרי עלי עולה' יביא בן בקר, 'הרי עלי עולה מן
הצאן' יביא כבש, 'הרי עלי מן העוף' יביא תורים, כיון שהכתוב פתח
בהם תחלה, והרי שנינו במשנה במנחות, 'הרי עלי עולה' יביא כבש, רבי
אלעזר בן עזריה אומר תור או בן יונה? אלא כוונת רבי יהודה ב'מיוחדת
שבמנחות', שמנחת סולם נקראת 'מנחה' סתם, ולא כשאר מנחות שיש
להם שם לווי: 'מנחת מחבת' ו'מנחת מרחשת' ו'מנחת מאפה'. שואלת
הגמרא, הרי התנא שנה 'הואיל ופתח בו הכתוב תחלה?' מבאר הגמרא,
התנא לא בא לפרש את דבריו, איזהו מנחה היא שקרא לה רבי יהודה
'מיוחדת שבמנחות'? זו שפתח בו הכתוב תחלה. ואף שרבי יהודה אמר
במפורש 'מנחת הסולת', התנא נותן סימן שהיא המנחה שפתח בה הכתוב
תחלה.

הזכיר בנדרו לשון יחיד ולשון רבים הסתפק רב פפא, מה הדין במי שאמר 'הרי
עלי מיני מנחה' שהזכיר לשון יחיד ורבים,

האם מביא שתיים ולשון מנחה הוא שם כולל של כל מיני המנחות. או
שמביא אחד ופירוש דבריו 'הרי עלי מנחה אחת ממיני מנחה?' ומביאה
הגמרא ראייה ממה ששנינו בברייתא, האומר הרי עלי 'מנחה' או שאמר
'מין מנחה', יביא מנחה אחת. משמע שאם אמר 'מיני מנחה' מביא
שתיים? שואלת הגמרא הרי מהסיפא ניתן לדייק להיפך ששנינו האומר
'הרי עלי מנחות' או שאמר 'מין מנחות', יביא שתיים. משמע שאם אמר
'מיני מנחה, מביא אחד? אלא מברייתא זו אין להביא ראייה.

ומביאה הגמרא ראייה מברייתא אחרת, ששנינו, האומר 'מין מנחות עלי'
יביא שתי מנחות ממין אחד. משמע שאם אמר 'מיני מנחה' מביא אחד?
דוחה הגמרא, שיתכן שאז צריך להביא שתי מנחות משני מינים. שואלת

הגמרא, והרי מצינו שלא כך שהאומר 'מין מנחות עלי' מביא שתי מנחות ממין אחד, 'מיני מנחות עלי' מביא שתי מנחות משני מינים. משמע ש'מיני מנחה' מביא אחד? דוחה הגמרא, ייתכן שהתנא של המשנה הוא רבי שמעון, הסובר ש'מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא', ואם אמר 'מיני מנחה' מביא מנחה שיש בה שתי מינים. אבל לחכמים החולקים וסוברים שאי מביאים במנחה אחת שתי מינים, מביא שתי מנחות משני מינים.

למדנו במשנה, שמי שאמר שבשעת הנדר פירש כמה וכעת אינו זוכר, נביא מכל חמשת מיני המנחה. אמר רבי ירמיה, משנתנו שלא כרבי שמעון, שהרי לשיטתו היות וניתן לצרף במנחה אחת יותר ממין אחד, יצטרך להביא מצירוף כל האפשריות. ואם נאמר שהמשנה כרבי יהודה, הרי שליטתו המנחות מביאים 'כל המנחות באות עשר', וגם יש להסתפק שיביא ארבע עשרה מנחות¹²⁴⁶?

ל"ש אין עושים לכתחילה תנאי בספק שחל בקדשים אבל במנחות כן
אביי אמר, ניתן להעמיד את המשנה כרבי שמעון, ולמדנו שלשיטתו יכול להביא ולהתנות 'אם כולה חלות או כולה רקיקין נדרתי, אותה שנדרתי תהא לנדרי והאחרת תהא נדבה. ואם מחצה של חלות ורקיקין נדרתי, יצטרפו חלות מזו לפי מה שנדרתי ורקיקין מזו לפי מה שנדרתי לנדרי, והאחרת תהא נדבה'. שמצינו בברייתא לגבי נזיר או מצורע שיש להם ספק אם היו טמאים, סובר רבי שמעון שלמחרת מביא אשמו ולוגו עמו¹²⁴⁷, ומתנה שאם היה מצורע זהו אשמו וזה לוגו. ואם לא, אשם זה יהא שלמי נדבה, וטעון שחיטה בצפון ומתן בהונות כאשם מצורע, וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כשלמים, ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה שמא הוא אשם. ואפילו שבמסכת זבחים הגמרא שאלה שאולי רק שם אמר כך רבי שמעון כדי להתיר את האדם באכילת קדשים, אבל בשאר ספק קדשים רק בדיעבד מועיל אם עשה תנאי אבל לא לכתחילה¹²⁴⁸? שם השאלה

1246 סלת, ומחבת, ומרחשת – הרי שלשה; ומנחת מאפה – איכא אחד עשר ספיקות: דלמא כולה חלות נדר, ושמא תשעה חלות וחד רקיק, ושמא שמנה חלות ושני רקיקין, וכן גרועי לחלות ואסופי לרקיקין עד שמא כולה רקיקין – הרי י"א. רש"י.

1247 עמוד ב'.

1248 כגון התם בזבחים: דמיירי באשם שנתערב בשלמים דקאמר רבי שמעון התם 'כולן יאכלו כחומר שבהן: שיהו כולן נאכלין ליום ולילה כאשם, וכולן טעונים סמיכה ונסכים. רש"י.

הייתה לגבי מקרה של שלמים שעל ידי התנאי ממעט באכילתם, ויכול להביא קדשים לבית הפסול. אבל מנחות שזמן אכילתן שוה, מתנה אפילו לכתחילה.

שאל רב פפא את אביי, אם משנתנו כרבי שמעון ומביא עשרון ועושה תנאי, הרי

אופן התנאי שעושה בקמיצה כשמביא חלות ורקיקין מספק

שצריך להביא שני עשרונים או לרקיקין או לחלות ויוצא שלמנחה של עשרון מביא שני עשרונים? אמר לו, שמענו שלרבי שמעון המביא מנחה והביא שני עשרונים ושני לוגים, ואמר 'חציו של זה וחציו של זה לחובתי, והשאר נדבה', יצא. שאלו, כיצד עושה את מעשה הקמיצה באופן כזה שיש לו שני עשרונים? עונה הגמרא שהוא מתנה ואומר 'אם פירשתי נדרי על חלות ורקיקים לחוד, הקומץ מהחלות יהיה על החלות, והקומץ מהרקיקין יהיו על הרקיקין. ואם אמרתי מחצה רקיקין ומחצה חלות, הקומץ מהחלות יהיה על מחצה חלות ומחצה רקיקין, והקומץ מהרקיקין יהיה על מחצה רקיקין ומחצה חלות'. שואלת הגמרא, והרי צריך לקמוץ גם מתערובת של חלות ורקיקים יחד. ואם לא עושה כל, הרי קומץ מחלות על רקיקין ומרקיקין על חלות? עונה הגמרא, ששמענו שלרבי שמעון גם אם קמץ ועלה בידו מאחד על שניהם, יצא.

